

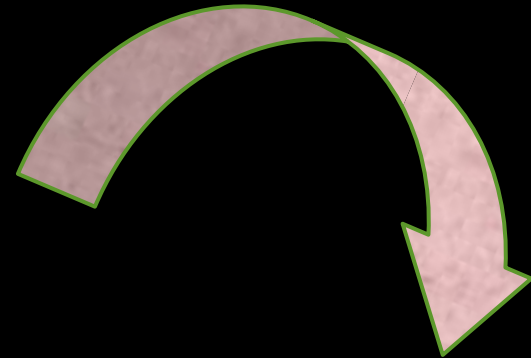
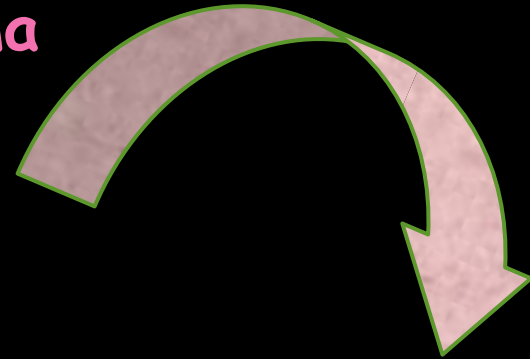
Форми організації аудиторної роботи студентів ВНЗ з літературознавчих дисциплін

Літературознавчі дисципліни

У дидактиці форма (лат. forma — зовнішність, устрій) — це спосіб організації навчання.

Педагогічна форма — це усталена завершена організація педагогічного процесу в єдності всіх його компонентів.

організаційні форми у ВНЗ — це засоби здійснення взаємодії студентів та викладачів, у межах яких реалізуються зміст та методи навчання, вони визначають, як слід організувати всю роботу з урахуванням того, хто, де, коли і з якою метою навчається.

Організаційні форми навчання можуть бути: можуть бути:

- за кількістю тих, хто навчається: індивідуальні, колективні, групові, фронтальні форми організації

- за тривалістю навчальних занять: аудиторні (лекції, практикуми тощо) та позааудиторні (конференції, консультації, заліки, іспити, наукові гуртки тощо).

- за місцем навчання: лекція, семінар, практичне заняття екскурсія, виробнича / педагогічна практика, переддипломна практика тощо.

- за часом навчання: очна, заочна, вечірня форми навчання, екстернат.

Зміст дисципліни складають 3 взаємопов'язані блоки: теоретичний, практичний та самотійна робота студентів.

Теоретичний блок

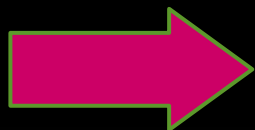
Лекція (лат. lectio - читання)

— основна форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

розкрити основні положення теми, досягнення науки, з'ясувати невирішені проблеми, узагальнити досвід роботи, дати рекомендації щодо використання основних висновків за темами на практичних заняттях.

практичне заняття

Лабораторна робота

Семінарське заняття

практикум

розширити, уточнити поверхово надані наукові знання на лекційних заняттях; сформувати навички та застосовувати набуті знання

Лабораторне заняття — форма навчального заняття, при якому студент під керівництвом викладача, особисто проводить натурні або імітаційні експерименти, чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни; набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

Семінарське заняття - форма навчального заняття, при якій викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань

Слово

"практикум"

відображає ту саму думку (від гр. *practicos* — діяльний) — маються на увазі такі види навчальних занять, які вимагають від студентів підсиленої діяльності.

Семинар (від лат. "seminarium" - "розсадник", переносно - "школа") - це особлива форма навчальних практичних занять, яка полягає у самостійному вивченні студентами за завданнями викладача окремих питань і тем лекційного курсу з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді рефератів, доповідей, повідомлень тощо.

Основні функції лекції

ентів і діями, виклики і складні ситуації, що вимагають розв'язання. Лекція є важливою формою навчання та поширення знань. Вона допомагає студентам отримати систематичні знання, розвинути критичне мислення та навички самостійної роботи. Лекції також є важливою частиною професійної підготовки, оскільки дозволяють слухачам отримати актуальні дані та висновки з певної галузі науки. Крім того, лекції допомагають формувати навички аудіювання та роботи з інформацією, що є важливими навичками в сучасному світі. Лекції також є важливою частиною професійної підготовки, оскільки дозволяють слухачам отримати актуальні дані та висновки з певної галузі науки. Крім того, лекції допомагають формувати навички аудіювання та роботи з інформацією, що є важливими навичками в сучасному світі.

Основні етапи лекції

Вступна частина

Оголошення теми лекції, плану лекції, формування мети та завдань, список літератури

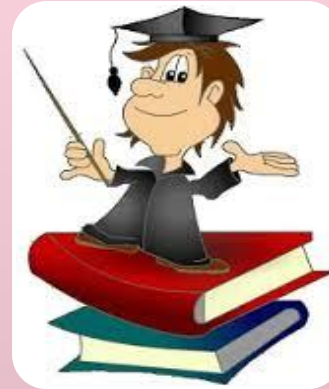
Викладення

Докази, факти, висвітлення подій, характеристика різних думок, галузі застосування набутих знань тощо

Висновки

Формування загального висновку, завдання для самостійної пошукової роботи, методичні поради, відповіді на запитання

Основні функції практичних занять:

**Поглиблення,
конкретизація,
систематизація
знань, набутих
на лекціях і під
час самостійної
роботи**

**Розвиток
навичок
самостій
ної
роботи**

**Заохочен
ня до
наукових
дослідже
нь**

**Контроль
за якістю
засвоєння
студентам
и
матеріалу**

Основні функції семінару

Навчальна

Розвивальна

Виховна

Діагностично-корекційна

Відмінні особливості семінару як форми навчальних занять:

- активна участь самих студентів у з'ясуванні сутності проблем, питань, що були винесені на розгляд;
- викладач надає студентам можливість вільно висловлюватися під час розгляду питань, що винесені на обговорення, допомагає їм вірно будувати свої міркування;
- така навчальна мета семінару вимагає, щоб студенти були добре підготовлені до заняття;
- якщо студенти не підготовлені до заняття, то семінарське заняття перетворюється у фронтальну бесіду (викладач задає питання, студенти відповідають на них).

Види семінарських занять

Семінари- бесіди

- Ї найпростіша форма семінару, побудована на основі евристичної бесіди (студенти дають відповіді на запитання, що мають проблемний характер і вимагають творчого, продуктивного мислення, як-от: “Чому ...?”, “Як Ви вважаєте...?”, “Чим можна пояснити... ?” тощо);
- Ї дискусія (від лат. розгляд, дослідження) є вищим рівнем евристичної бесіди; найбільш поширеними і ефективними є: “круглий стіл”, форум, дебати, симпозіум (базуються на обміні думками між усіма учасниками, що привчає студентів самостійно мислити, сприяє розвитку аналітичних навичок, розвиває здатність до виваженої аргументації, обстоювання власної точки зору, адекватно оцінювати себе та поважати думки інших);
- Ї може проводитися шляхом розгляду питань у вигляді невеликих доповідей студентів та подальшого обговорення учасниками семінару;

Наукові семінари

- Ї характеризуються високим рівнем узагальнення знань, умінь, навичок; дидактичні цілі і завдання цього заняття реалізуються шляхом **заслуховування і широкого аналізу звітів студентів** про проведену науково-пошукову роботу;
- Ї проводяться у формі **наукових конференцій**; на них студенти виступають з доповідями, у яких висвітлюють результати виконаної ними науково-пошукової роботи, підготовки до студентських наукових конференцій тощо

Використання ігрових ситуацій

- Ї проводяться у формі пізнавальної гри за типом **телевізійних ігор** (наприклад: “Що, де, коли?”, “Рейтинг”, “КВК” та ін.);
- Ї ефективним різновидом є **ігри**, що проводяться у формі наукових конференцій (на них студенти-доповідачі виступають у ролі експертів з того чи іншого питання; їхні доповіді рецензуються і оцінюються групою рецензентів – до 3-х осіб); студенти, які незгідні з деякими положеннями, висвітленими у доповідях експертів, виступають у ролі опонентів; веде конференцію студент-головуючий, який надає слово усім учасникам гри, підводить підсумки після кожної доповіді, організовує обговорення тощо);
- Ї різновидом рольових ігор є **прес-конференції** (студент, який виконує роль прес-секретаря веде конференцію; студенти журналісти ставлять запитання експертам з проблем, що винесені на розгляд семінару)

Міжпредметні семінари

- проводяться одним або різними викладачами; на них обговорюється навчальна інформація, яка є предметом вивчення декількох дисциплін.